

Online Food Delivery Case Study

Meituan-Dianping Delivery in China

14 ตุลาคม 2564

สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า
OFFICE OF TRADE COMPETITION COMMISSION, THAILAND

เมื่อ 9 ต.ค. 64 สำนักบริหารการกำกับดูแลตลาดแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน สั่งปรับ บริษัทเหม่ยถวนฯ จำนวนเงิน 3,442 ล้านหยวน สำหรับการกระทำผูกขาดตลาดจัดส่งอาหารบนแพลตฟอร์มออนไลน์

จีนสั่งปรับ Meituan 18,000 ล้านบาท ฐานผูกขาดตลาด

By **ratirita** - October 10, 2021

Photo : Shutterstock

สำนักข่าวซินหัว สื่อทางการจีนรายงานว่า สำนักบริหารการกำกับดูแลตลาดแห่งรัฐของจีนแถลงลงโทษปรับเงินเหม่ยถวน (Meituan) ยักษ์ใหญ่วงการอินเทอร์เน็ต จำนวน 3,442 ล้านหยวน (ราว 18,000 ล้านบาท) ฐานใช้อำนาจเหนือตลาดของประเทศโดยมิชอบ

China fines Meituan less-than-expected US\$530 million for monopolistic behaviour, ending five-month antitrust probe

- The 'pick one from two' tactic, in which merchants are forced to choose only one platform as their distribution channel, has been widespread in China
- Meituan, founded by the 42-year-old billionaire Wang Xing, was previously urged to improve its working conditions

Tracy Qu in Hong Kong and Minghe Hu in Beijing

Published: 5:33pm, 8 Oct, 2021

Why you can trust SCMP

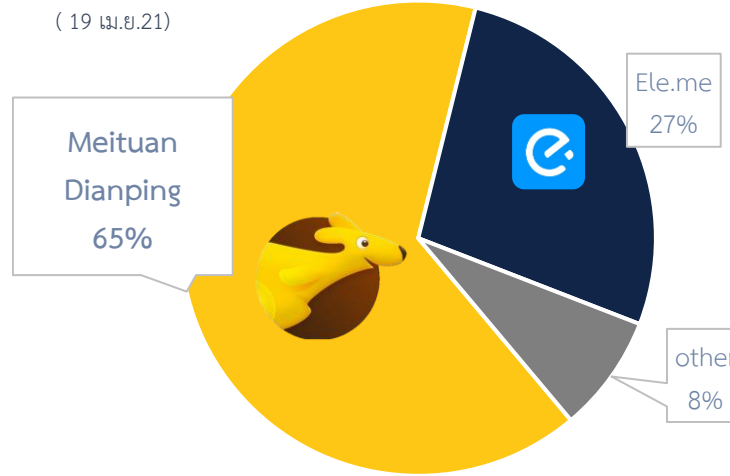

Food delivery couriers for Meituan gather around motorcycles in Beijing on April 21. Photo: Bloomberg

“Meituan-Dianping”

เหม่ยถวน-เตียนผิง แพลตฟอร์มแอปพลิเคชันค้นหา และรีวิวร้านอาหาร – โรงแรม – สปา และซื้อคูปองส่วนลด ยอดนิยมของคนจีน

ที่มา: หนังสือพิมพ์ออนไลน์ทันหุ้น
(19 เม.ย.21)

ส่วนแบ่งการตลาดแพลตฟอร์มสั่งอาหารในประเทศจีน ปี 2563

ปัจจุบันในประเทศจีนมีผู้เล่นในตลาดแพลตฟอร์มเดลิเวอรี่อาหารเพียง 2 เจ้าหลัก ซึ่งเหม่ยถวนฯ เป็นเจ้าใหญ่ที่สุด

ผู้ใช้งานบนแพลตฟอร์มของเหม่ยถวนฯ มีมากกว่า 430 ล้านคน

ในปี 2563 มีการสั่งอาหารผ่านแอปฯ เหม่ยถวนฯ กว่า 11,500 ล้านครั้ง ซึ่งเป็นปริมาณ (volume) ที่แพลตฟอร์มอื่นไม่สามารถเทียบได้

จุดแข็งของแอปฯ นี้ เป็นเรื่องของการเขียนรีวิวร้านอาหาร การสั่งและชำระเงินผ่านแอปได้ทันทีโดยไม่ต้องกดเข้า-ออกให้ยุ่งยาก

เหม่ยถวนฯ = “ซูเปอร์แอปฯ” (SuperApp)

คือ แอปฯ ที่บรรจุฟังก์ชันหลากหลายเอาไว้ ตั้งแต่สั่งอาหาร จองห้องพัก จองตั๋วรถไฟ ซื้อสินค้าออนไลน์ ไปจนถึงทำธุรกรรมทางการเงิน

การเป็นซูเปอร์แอปฯ ทำให้เหม่ยถวนฯ สามารถทำกำไรได้จากธุรกรรมอื่นๆ ที่มีอัตราส่วนกำไรสูงกว่า

รายได้เกือบ 60% มาจากธุรกิจเดลิเวอรี่อาหาร

แต่กำไรส่วนใหญ่ (Net Profit Margin) มาจากฟังก์ชันอื่นๆ ที่อยู่ในแอปฯ

meituan.com

เว็บขายดีลคูปองส่วนลด ก่อตั้งขึ้นในปี 2010 ได้รับการสนับสนุนจาก Alibaba

dianping.com

แอปรีวิวร้านอาหารและร้านค้า ก่อตั้งขึ้นในปี 2003 ซึ่งมีนายทุนหลักคือ Tencent

+

美团外卖

美团外卖 送啥都快

ในปี 2015 ทั้งสองบริษัทตัดสินใจรวมกิจการกัน ภายใต้ชื่อ **Meituan Dianping** และกลายเป็นบริษัท O2O (Online to Offline) รายใหญ่ที่มีบริการครอบคลุมทั้งเรื่องอาหาร ที่พัก และการเดินทางจนได้รับความนิยมสูงสุดในจีน

พฤติกรรมการกระทำความผิดของ เหม่ยถวน-เตียนผิง (Meituan-Dianping)

เม.ย. 2564

เหม่ยถวนฯ บีบบังคับบรรดาผู้จัดจำหน่ายอาหาร

- ✓ ลงนามข้อตกลงความร่วมมือที่มีลักษณะผูกขาด
- ✓ เรียกเก็บเงินมัดจำจากผู้จำหน่ายอาหาร
- ✓ ใช้นโยบาย “เลือกหนึ่งจากสอง” (Pick one from two) โดยให้ร้านอาหารที่เข้าร่วมเลือกว่าจะอยู่ได้เพียงหนึ่งแพลตฟอร์มเท่านั้น ในฐานะเป็น Exclusive Distribution Channel*

การกระทำเหล่านี้เป็นพฤติกรรมเพื่อกีดกัน คู่แข่งและจำกัดการแข่งขันในตลาด

* Exclusive Distribution Channel คือ การเลือกคนกลางที่ดีที่สุดรายเดียวในพื้นที่หนึ่ง เช่น จัดหาคนกลางเพียงรายเดียว ที่มีความพร้อมทั้งเงินทุน สถานที่ บุคลากร และอำนาจ บารมีในท้องถิ่นต่าง ๆ มาเป็นคนกลาง (ตัวแทน) ในจังหวัดหนึ่ง

สำนักบริหารการกำกับดูแลตลาดแห่งรัฐของจีน แฉลงการลงโทษเหม่ยถวนฯ

ฐานใช้อำนาจเหนือตลาดโดยมิชอบ

โดยมีความเห็นว่า

เหม่ยถวนฯ เป็นบ่อนทำลายพลวัตทางนวัตกรรม และชีวิตชีวาของแพลตฟอร์มการจัดส่งอาหาร ตลอดจนเป็นอันตรายต่อผลประโยชน์ของผู้ค้าและผู้บริโภคบนแพลตฟอร์มดังกล่าว

บทลงโทษเหม่ยถวน-เตียนผิง ต่อพฤติกรรมการใช้อำนาจเหนือตลาดโดยมิชอบ

ปรับเงินจำนวน 3.44 พันล้านหยวน คิดเป็น 3% ของรายได้ที่ เหม่ยถวนฯ ทำได้ในปี 2563

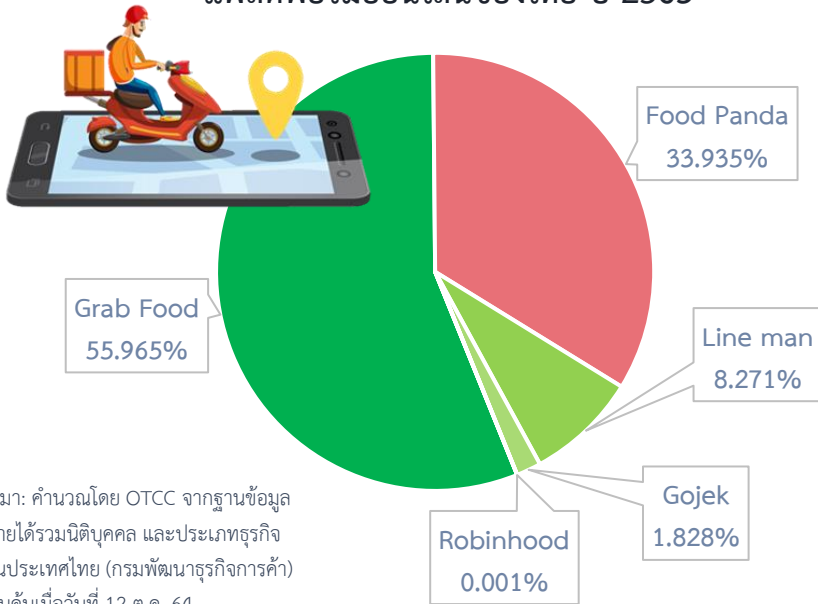
สั่งให้เหม่ยถวนฯ ปรับอัตราค่าคอมมิชชั่น และอัลกอริทึมให้ดีขึ้น ตลอดจนคุ้มครองผลประโยชน์ตามกฎหมายของธุรกิจ อาหารขนาดเล็ก-กลางบนแพลตฟอร์ม

สั่งให้เหม่ยถวนฯ คืนเงินที่บริษัท เรียกเก็บเป็นกรณีพิเศษกับร้านค้า ที่เข้าร่วมในนโยบายข้างต้นเป็น จำนวน 1.29 พันล้านหยวน

สั่งให้เหม่ยถวนฯ จ่ายเงินค่าแรงไรเดอร์ เพิ่มขึ้น โดยให้สูงกว่าค่าแรงขั้นต่ำของ ประเทศ และบริษัทยังต้องจัดหา สวัสดิการ รวมถึงยินยอมให้พวกเขา ก่อตั้งสหภาพแรงงาน

บริบทของประเทศไทยต่อธุรกิจเดลิเวอรี่อาหารบนแพลตฟอร์มออนไลน์

ส่วนแบ่งการตลาดของธุรกิจเดลิเวอรี่อาหารบนแพลตฟอร์มออนไลน์ของไทย ปี 2563

ที่มา: จำนวนโดย OTCC จากฐานข้อมูลรายได้รวมนิติบุคคล และประเภทธุรกิจในประเทศไทย (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) สืบค้นเมื่อวันที่ 12 ต.ค. 64

รายได้รวมของผู้ประกอบการธุรกิจเดลิเวอรี่อาหารออนไลน์ในปี 2563

แพลตฟอร์ม	รายได้รวม (หน่วย: บาท)
Grab Food	7,215,461,245
Food Panda	4,375,128,919
Line man	1,066,371,911
Gojek	235,664,682
Robinhood	81,549

บริษัท Grab-Food เข้าข่ายเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาด

ตามประกาศคณะกรรมการแข่งขันการค้า เรื่องหลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด พ.ศ. 2561 เนื่องจากเป็นผู้ประกอบการธุรกิจที่มีส่วนแบ่งการตลาดในปีที่ผ่านมาเกินร้อยละ 50 (มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 55.96) และมียอดขายรายเกิน 1,000 ล้านบาทขึ้นไป

นอกจากนี้ ผู้ประกอบการธุรกิจ 3 รายแรกในตลาด ได้แก่ Grab-Food, Food-Panda, Line-man มีส่วนแบ่งการตลาดรวมกันเกินร้อยละ 75 และแต่ละรายมียอดขายรายในปีที่ผ่านมาเกิน 1,000 ล้านบาทขึ้นไป จะเข้าข่ายการเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาดตามประกาศคณะกรรมการแข่งขันการค้า เรื่องหลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด พ.ศ. 2561 **** แต่เมื่อพิจารณาเพิ่มเติมตาม ข้อ 3 (วรรค4) ของประกาศข้างต้นจะยกเว้นผู้ประกอบการที่มีส่วนแบ่งการตลาดต่ำกว่าร้อยละ 10 ซึ่งในปีที่ผ่านมา Line-man มีส่วนแบ่งการตลาดเพียงร้อยละ 8.27 ทำให้เหลือผู้มีอำนาจเหนือตลาดในธุรกิจเดลิเวอรี่อาหารเพียง 2 รายเท่านั้น คือ Grab-food และ Food-Panda**

สำหรับในประเทศไทย มีผู้ประกอบการธุรกิจเดลิเวอรี่อาหารเข้าข่ายเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาด จำนวน 2 ราย คือ Grab-food, Food-Panda และ ใน **ปัจจุบัน มีข้อร้องเรียนผู้ประกอบการธุรกิจดังกล่าวมีพฤติกรรมการใช้อำนาจเหนือตลาดอย่างไม่เป็นธรรม ดังนี้**

ผู้ประกอบการธุรกิจ	พฤติกรรมที่กระทำ ความผิด	มีความผิดตาม พ.ร.บ. แข่งขันการค้า พ.ศ. 2560	การดำเนินงานของคณะกรรมการแข่งขันการค้า
Food Panda	ปิดระบบชั่วคราวเพื่อปรับขึ้นค่านายหน้าในอัตราใหม่โดยไม่แจ้งร้านค้า เรียกเก็บค่าเช่าดูกับร้านค้า (ผู้บริโภคคลิกเข้าดูรายการสินค้าแม้จะไม่เกิดการซื้อขาย)	ม.57 (2) ใช้อำนาจตลาดหรืออำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรม	อยู่ในขั้นตอนการพิจารณาของ กชค. อยู่ในขั้นตอนการสืบสวน, สอบสวน
Grab food	exclusive dealing	ม.57 (3) กำหนดเงื่อนไขการค้าอันเป็นการจำกัดหรือขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรม	อยู่ในขั้นตอนสืบสวน, สอบสวน

ที่มา: ฝ่ายแสวงหาข้อเท็จจริง, สชค. (13 ต.ค. 64)

